

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravnilstvo in ekspeditelja v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 73.

V Ljubljani, v soboto 31. marca 1894.

Letnik XXII

Vabilo na naročbo.

S 1. aprilom pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto . 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta . 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravnilstvo „Slovenca“.

Papeževa enciklika do poljskih škofov.

Uvod.

Prečastiti bratje!

Pozdrav in apostolski blagoslov.

Ze dolgo smo imeli presrčno željo, Vam dati poseben dokaz Naše ljubezni in skrbi, katerega smo že skazali drugim katoliškim narodom s tem, da smo se jih s posebnimi pismi do njihovih škofov apostolsko spominjali. Saj gojimo do vsega tamošnjega po jeziku, rodu in obredu različnega prebivalstva jednako ljubezen in blagohotnost, kakor smo že izjavili, in le z velikim veseljem se spominjamo tistih, katerih dejanja zapustila so slavne spomine in katerih veliko in zaupljivo ljubezen do Nas poznamo.

Poleg drugih zaslug gra Vašim očetom posebno odlična zasluga, ker so bili mej prvimi, ki so se v

velicah bojih liki trden zid postavili kot hrabri branitelji in zvesti varuhi vere in civilizacije, ko se je Evropa tresla pred napadi premogočnega sovražnika krščanstva. Z veseljem spomnili smo se teh zaslug pred nekaterimi meseci, ko so nekateri izmed Vas, prečastiti bratje, pripeljali pobožne množice vernikov kot romarje, da Nas pozdravijo in da Nam častitajo; ta tako lep dokaz vere je nam dal zaželeno priložnost, da častitamo Poljakom, da so vzlic mnogim in težkim udarcem ohranili nepoškodovan in živ kras po svojih vernikih podedovane sv. vere.

Če že poprej nismo ničesa opustili, kadar je bilo na Nas, da smo pospeševali Vaše verske potrebe, želimo vendar storiti še v večji meri, in mislimo s tem izvesti to željo Svojo, in sicer zaradi tega, da bote imeli od cerkve javno izjavo skrbi za Vas, da se Vaša srca okrepejajo in utrdijo v dolžnostih katoliškega veroizpovedanja z okrepanjem kreposti in pomnoženjem pripomočkov. To smo storili s tem večjim veseljem, ker vemo, kakšni skrbni tolmači in zastopniki volje Naše ste Vi, prečastiti bratje, in kako delate za varstvo in pomnoženje najvišjih dobrot Vaših čed. Naj Bog, ki Nas nagiba k govorjenju, v svoji dobroti dá cenjeni sad, katerega pričakujemo od njega.

Važnost katoliške cerkve.

Dobrota božje resnice in milosti, katero je prinesel Kristus Gospod človeškemu rodu s svojo vero, je take zvišenosti in koristi, da se ne more ž njo primerjati ničesa drugega bodisi karkoli, nikaner jednati. Kakor je znano, mnogostranska in neizrecna blagodejna ta dobrota vpliva v čudoviti meri na skupnost, na rodbino in državljansko družbo, na pospeševanje blagostanja v tem minljivem življenju in dosego blaženosti nesmrtnega življenja. Iz tega sledi, da s katoliško vero obdarovani narodi pose-

dujejo največje vseh dober, a da pa tudi imajo največjo izmed vseh dolžnostij, da to vero goje in ljubijo. Jasno je pa tudi, da to ni stvar, katero bi mogli posamičniki ali pa tudi države izvrševati po svoji volji, temveč se to mora vršiti na oni način, po onem pravilu, po onem redu, katero je božji utemeljitelj vere sam določil in zaukazal: namreč pod vodstvom učenja cerkve, katero je on postavil kot „steber in temelj resnice“ (I. Tim. 3, 15), katera je skozi vse veke pod njegovo posebno pripomočjo dalje živela in še živi, ker še vedno velja za objuba: „Pri Vas sem vse dni do konca sveta.“ (Mat. 28, 20.)

Po pravici se Vaš narod lahko ponaša s tem, da se je vedno z največjo zvestobo držal cerkve svoje matere in neomahljivo ostal v podložnosti rimskih papežev in v pokorščini škofom, katere je cerkev postavila po svoji oblasti. Koliko koristi in sijaja izviralo je Vam iz tega, kako vidno pomoč dobivali ste iz tega v majajočih se položajih, kake prednosti uživati še sedaj od tega, spoznavate in priznavate hvaležno.

Slednji dan se kaže, kako veletehtne in velevažne posledice ima to, če se katoliška cerkev ceni in spoštuje, ali pa prezira in zaničuje. Ker je v naukih in zakonih sv. evangelija vse v blaginjo in popolnjenje človeka ravno tako v področju vere in spoznanja kakor tudi v področju praktičnega življenja, in ker ima cerkev po božji pravici, katero jej je dal Kristus, učiti ta nauk in ta zakon in z verskim blagoslovom krepiti, razpolaga z veliko od Boga dobljeno vodečo oblastjo nad človeško družbo, v kateri pospešuje veliko dušno krepost in stvari najizbranejša dobra.

Pokorščina do oblasti.

Cerkev, kateri je načelnik po božji naredbi rimski papež, nikakor ne hrepeni po tem, da bi si

LISTEK.

Pismo iz Amerike.

Iz Amerike, 5. marca 1894.

(Slabi časi. — Sleparija. — Zgodnja pomlad. — Kratek odgovor napadovalecu „Amer. Slov.“ v „Slov. Nar.“) Ni ga mesta v Ameriki zadnji čas, da bi ne občutilo velike gospodarske krize, katera nas tlači skoro ravno jedno leto. Beda je v vsakem oziru velika; stotine je Slovencev, ki nimajo potrebnega živeža. Nahaja se posebno v večjih pa tudi v malih mestih dokaj naših rojakov, katere morajo mesta preživljati. Tega bi si gotovo nikdar ne domišljali v stari domovini, ali vendar na svetu je vse mogoče. Dobé se sem ter tje tudi taki, katerim velja: Naprej ne vem, nazaj ne smem.

Če bi se vrnili, bila bi jim za petami policija radi vojaščine; če bi pa šli dalje po Ameriki, bi jim pa pot še dalje kazala. Tako je prišlo, da je treba samo čakati „boljših časov“. Delavce, ki so še na delu, plačujejo jako slabo. Pri najnevarnejših in težkih delih se plačuje delavcem od 75 centov do 1-20 dolar na dan. Pa ko bi še to bilo! Navadno dela delavec namesto celi teden le tri, štiri dni v tednu. Pomislite tedaj, če more izhajati in

preživljati poleg sebe tudi družino. Tovarne so večinoma še vedno zaprte; kapitalisti vsled tega kriče na vsa usta, da skazujejo delavskemu ljudstvu posebno milost (!), ker jih pusté po tri ali štiri dni na teden delati.

Da bi bili še toliko usmiljeni, da bi nekoliko bolje delavce plačevali! To bode tudi moralo biti: nemiri se širijo, vsak dan beremo v angleških novinah novinah o štrajkih. Štrajk ne traja nikjer dolgo časa, zato nima tudi nobenih zlih posledic. Navadno pride do tega, da se delavci začno sami nazaj v delo ponujati. V nekaterih krajih so tovarniške družbe povišale plačo svojemu delavskemu osebju za 5—10 odstotkov. Gospodarsko stanje se kaj počasi zboljšuje in nimamo upanja, da bi se povrnilo zopet poprejšnje blagostanje v teku tega leta.

Ljubljanski „Slovenec“ je že jedenkrat prav dobro posvetil nekemu bivšemu slovenskemu trgovcu J. M. v mestu Tower v Minnesoti. A ta „poštenci“ gospod se ni zmenil za tedanje lepe besede, marveč nadalje vodi za nos svoje slovenske rojake, katerih se na cesti sramuje, v hiši se jim pa hlina, ker misli, da mu bodo še kedaj nosili v „mlin“ zelenjake (amerikanske papirne dolarje). Mnogo Slovencev je pripravil „poštenjak“ M. na beraško palico, a nikaner naj ne misli, da bode še katerega dobil na „limanice“. Dovolj spričuje o poštenosti njegovi zopet nov slučaj. Meseca aprila lanskega

leta je bil še gospod M. tajnik pri društvu sv. Cirila in Metoda v omenjenem mestu. Tedaj imel je že kopo grehov na svoji prekanjeni butici, pa še vedno mnogo kredita, ker je imel bogato založeno prodajalnico v mestu. Tudi pri društvu je imel on „veliko besedo“ in zato se je ostali odbor nanj tako zanesel, da se mu ni nikdar drznil „pod prste“ pogledati. Kar je on storil, vse je bilo „all right“ — po čemu še kontrola! Tako je šlo naprej. Aprila meseca, kakor rečeno, je umrl društvnik France Germ, iz Dolenjske doma. Ker je bil Germ dalje časa bolan v nekem drugem mestu, je tudi ondi umrl. Dobila se je pa v istem mestu toli dobra in postrežljiva tvrdka, da je preskrbela mrtvaško rakev in obleko mrtvecu ter ga dala prepeljati po železnici na Tower, kjer je bil pokopan. Tvrdka se je zanesla, da dobi od društva pošteno vse povrnjeno, kar se je tudi od strani društva še vedno zgodilo. Tu imel je zopet g. M. glavno vlogo. Tajnik je bil; naredil je „ček“ (denarni listek), ga podpisal in poslal denarničarju, da izplača denar. Po pošti zdelo se mu je, da bi tvrdka dobila prekasno denar, zato je šel on sam k denarničarju in rekel, da gre drugi dan takoj tje in lahko s potoma odda denar. Blagajnik se je nanj zanesel, odštel mu dolžni znesek 50 dolarjev, za kar je dal M. pobotnico. Pri tem je ostalo, dokler ni začela tvrdka društvu žugati, da je toži. Šel je tedaj družbin blagajnik in predsednik

pri svoji veliki avtoriteti prilastila kako tujo pravico, pa tudi ne pospešuje nikogar hudobnih nakan, temveč še večkrat iz prizanesljivosti popusti od svoje pravice ter se kaže, visokim in nizkim z modro pravičnostjo svetujoč, vsem najskrbnejša mati. Zato je delajo tisti krivico, ki tudi v tem oziru staro, že večkrat ovrženo klevetanje z nekaterimi novimi dodatki vlečejo na dan. Nič manj graje vredni so tisti, ki iz ravno tega vzroka cerkvi ne zaupajo in jo sumničijo pri državnih krmilarjih in postavodajnih zborih, kateri so jej dolžni vendar le hvalo in blagohotnost.

Cerkev ne uči ničesa, kar bi moglo kako škedovati velečastvu vladarja ali pa napredku in blagostanju narodov, temveč po krščanski modrosti mnogo uči, kar zares more služiti njih skupni koristi. Posebno so omeniti nastopne točke: Imejitelji vladarske oblasti predstavljajo božjo oblast in previdnost nad ljudmi; njih gospodstvo mora biti pravično in ublaženo z očetovsko dobroto, mora imeti pred očmi jedino blaginjo države; nekoč bodo božjemu sodniku morali njih višji stopinji primerno strožji odgovor dati. Podložniki pa morajo vladarje spoštovati in jim biti zvesti, kakor Bogu, ki po ljudeh izvršuje svojo oblast, jih ubogati, „ne le zaradi jeze, temveč zaradi vesti“ (Rim. 13, 5), za-nje darovati: „priprošnje, molitve, priporočitve in zahvale“ (I. Tim. 2, 1—2); državljanski red morajo visoko spoštovati, izogibati se rovanja, tajnih zvez zlobnežev, ničesa puntarskega storiti in varovati mir in red.

Kjer so taki in podobni propisi in nauki evangelija, katere cerkev tako zabičuje, spoštujejo in reš izpolnjujejo, tam prinašajo najveličastnejši sad, in to tem bogatejši sad ondu, kjer cerkev lahko v večji svobodi vrši svojo nalogo. Ustavljati se jim in odklanjati vodstvo cerkve, se pravi, zoperstavljati se božji volji in zametavati odlično dobroto. Posledica temu je, da v državi propada blagostanje in nrvnost, da se vse razmere zmedejo in propadajo, da so vladarji in narodi v strahu in trepetu pred pretečo nesrečo.

Vi, velečastiti bratje, imate sicer o teh glavnih točkah obširne propise, katere smo Vam dali; vendar se je Nam zdelo potrebno, jih na kratko omeniti, da bode vaša gorečnost vztrajnejše in vspešnejše na to pazila, opirajoč se, rekli bi, na novo zagotovilo Naše avtoritete. Gotovo bode za Vaše črede sreča, če se zavirajo nakane rogoviležev, ki z najslabšimi sredstvi skušajo razrušiti države, če se bodo v vsakem oziru vestno izpolnjevale državljanske dolžnosti, če bode iz Bogu dolžne zvestobe razcevela se zvestoba vladarju. (Dalje sledi.)

Zaupnica.

Volilci radovljiskega okraja so poslali povodom mladoslovenske „nezaupnice“, podpisane od nezatne manjšine volilcev svojemu državnemu poslancu, grofu Hohenwartu, sledeče pismo:

Visokorodni, premilostni gospod grof!

Odkar eksclenca, visokorodni gospod grof za-

stopate v državnem zboru naš volilni okraj delovali ste neumorno za njegov blagor.

Pospeševali ste s svojim mogočnim vplivom korist države in kranjske dežele in opetovano zagovarjali na najvišjem mestu s svojo velmožno besedo opravilne zahteve slovenskega naroda.

Pa tudi neposredno se ima zahvaliti naš volilni okraj, Vam visokorodni gospod grof za mnoge pridobljene vspehe in to tem bolj čim težje jih je bilo dobiti pod prejšnjo vlado.

Uvažujemo tudi in vemo ceniti državniško Vašo previdnost, ki je v odločilnem trenutku preobrnila opasni položaj — in nesebično, v pravem pomenu konservativno dejanje, ki je varovalo državne koristi in pripomoglo k sestavi sedanje vlade.

Ker upamo, da to dejanje ne bo imelo slabih posledic niti za naša verska načela niti za naše narodne težnje, zato se ne pridružujemo nepremišljeni sodbi nekaterikov, ki nimajo, — ali pa iz strankarskih ozirov nočejo imeti razuma za tiho, smótreno delovanje treznega državnika, ki marveč merijo vspehe po vrišču in hrupu brezplodne dnevne politike.

Zato obsojamo izjavo, katero je podpisala nezatna manjšina volilcev našega okraja, ter nam je živa potreba, da izrečemo Vam visokorodni gospod grof, svojemu državnemu poslancu najiskrenejšo zahvalo, ker navzlic visoki starosti vstrajate na svojem mestu, kot krepek branik konservativnih načel in narodne enakopravnosti; zato Vam izjavljamo nemejeno zaupanje in želimo, da bi Vas Bog ohranil še mnogo let v korist našemu volilnemu okraju, katerega tudi še poslej blagovolite vspešno zastopati.

Sprejmite visokorodni gospod grof od svojih volilcev izraz globoke udanosti in najodličnejšega spoštovanja.

Slede podpisi in sicer:

Iz blejske občine: Josip Razboršek, dekan in volilni mož; Janez Mallner, obč. svetovalec in volilni mož; Viktor Klinar, obč. svetovalec in volilni mož; Šoklič Janez, volilni mož; Dolar Janez, Žerove Alojzij, Valant Janez, Šarl Janez, Ravnik Miha, Zupan Janez, Rožič Šimon, Smit Valentin, obč. odborniki; Kačar Janez, župnik na Boh. Beli; Avser Fran, učitelj v Bledi; 68 podpisov mož — volilcev.

Iz gorjanske občine: Janez Ažman, župnik in volilni mož; Jakob Žumer, župan in volilni mož; Frančišek Jerob, župnik v Zaspah; Andrej Jerob, volilni mož; Janez Poklukar, volilni mož in obč. odb.; Jože Slivnik, J. Černe, Lovro Dežman, Janez Hudovernik, obč. odborniki.

Sledi: 9 podpisov mož — volilcev.

Iz mošenjske občine: Ivan Berlic, župnik in volilni mož; A. Jurgele, župan in volilni mož; Janez Cvankel obč. svetovalec in volilni mož; Jože Finžgar, prvi obč. svetovalec in volilni mož; Ig. Rozman, obč. svet. in volilni mož; Avsenik Matjež, Pristavec Ivan, Stroj France, Vester Janez,

Kokajl Ignacij, Čebavs France, Dovžan Jožef, občinski odborniki.

Sledi 6 podpisov mož — volilcev.

Iz občine Kropa: L. Hafner, župan in volilni mož; V. Klinar, Jože Gartner, J. Petrovc, obč. odborniki.

Iz občine Kamnagorica: Anton Verbaj, župnik in volilni mož; Adolf pl. Kapus, župan; Martin Ferjan, volilni mož; Ig. Zupan, orglar in posestnik; Janez Zupan, tovarnar.

Iz občine Ovšiše: Janez Rant, župan.

Iz občine Lancovo: Rok Bohine, 1. obč. svetovalec.

Iz občine Boh. Bistrica: J. Mesar, župnik šmartenski in dež. poslanec; Šimon Ažman, župnik; Štefan Rozman, obč. svetovalec.

Sledi 44 podpisov mož — volilcev.

Iz občine Srednja-vas v Bohinju: Matija Zarnik, župnik in volilni mož; Janez Stare, obč. svetovalec in volilni mož; Jakob Cesar, volilni mož; Janez Preželj, volilni mož; Janez Odar, volilni mož; Blaž Hodnik, Jernej Gašparin, obč. odbornika.

Sledi 15 podpisov mož — volilcev.

Iz občine Breznica: Tomaž Potočnik, župnik in volilni mož; Klemen Dolžan, volilni mož; Matija Čop, Janez Bulove, Jakob Pristov, Jože Pogar, Janez Prešern, obč. odborniki.

Iz občine Koroška Bela: Avg. Turk, župnik; Andrej Smolej obč. svetovalec in volilni mož; J. Čop, obč. odbornik.

Iz občine Jesenice: J. Keršič, župnik.

Iz občine Dovje: J. Aljaž, župnik in volilni mož.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. marca.

Dopolnilna volitev v dunajskem notranjem mestu. Dosedaj so se oglašali za kandidature v dunajskem notranjem mestu jedino liberalci in sta naposled ostala kot kandidata Noske in Ofner, drugi so se pa umaknili. Mislilo se je, da krščanski socialisti niti ne mislijo poskusiti s kakim svojim kandidatom. Zadnje dni se pa poroča, da tudi protisemitje postavijo svojega kandidata. Da bi zmagali, na to pač ne mislijo, ali zanje je že velik vspeh, če v tem židovskem delu mesta njih kandidat dobi precej glasov. Pomenljivo je, da se sploh upajo nastopiti. To že samo na sebi kaže, kako je na Dunaju že propal liberalizem, da njegovi nasprotniki že v notranjem mestu nastopajo. Zato smemo biti prepričani, da je novica, da se krščanski socialisti udeležé volitve hudo vznemirila ves židovski tabor.

Mladočehi. Dne 21. in 22. aprila bode v Brnu shod zastopnikov mladočeške stranke in pa tudi javen shod. Na ta shod pride več mladočeških poslancev s Češkega. Posvetovali se bodo o bodočem postopanju Mladočehov. Radovedni smo če se bodo tudi drugi mladočeški poslanci izrekli za „Omladino“, kakor se je dr. Stransky v Mistetu. Gotovo

k bivšemu tajniku M. in ga vprašal, kako je z denarji. M. je dejal: „Denarja nimam, sem ga porabil.“

„Uboga para, tedaj misliš celo društvo slepariti,“ dé mu odborniki. Toliko in toliko se je izgovarjal in pravil, da je začel nazadnje jokati! Kaj mu hoče društvo? Nič! Svoj „luxus“ in kar ima, prepisal je, kakor hitro je bankerotiral, na svojo „lepo ženo“, ki mu pomaga v teh poslih, kar se le dá. Slovenci, katerim dolžuje, so ga hoteli zadnje jesen celo „linčati“. Ko so nastopili slabi časi, zbralo se je potrebno število ljudij, ki so ga hoteli z silo vzeti iz hiše in ga usmrtiti na javnem prostoru. Toda ob pravem času je prišel mej uboge delavce razvedrilni glas, da niso kaj tacega storili. Denar njihov leži na kupu in se rabi za neumnosti, dočim nimajo sedaj sami kaj v usta vtakniti! Slovenci, z treznim očesom pazite, kader si prislužite v Ameriki kakšen krajcar, da ga ne daste kakemu takemu ptiču à la M. v roke! To naj vam bo v svarilen opomin!

Sveti Matija tudi v našem mrzlem kraju led razbija. Vreme postalo je popolnoma južno. Megle, kakoršna je v nekaterih krajih Kranjske, ne poznamo. Solnce sije prav gorko, izpod ledu pa se kaže lepo zelena trava in bilke. To je pri nas nekaj novega, ker druga leta smo dobili gorkeje vreme še le v aprilu, včasih celo v maju, letos pa že v marcu.

Tukajšnji Slovenci smo se kar čudili, ko je nedavno prinesel „Slovenski Narod“ tako zagrizen dopis o „Amerikanskem Slovincu“. Vredništvu seveda ni krivde pripisovati, ker je bilo gotovo napačno poučeno, kader je dalo v natis oni dopis. Mi vsekako sumimo, da je pisal oni dopis v „Slov. Nar.“ nek „Grünhorn“ iz Amerike. Prekorščil je komaj široko morje, pa že hoče s svojim socialnim duhom preplaviti vso Ameriko. Tega naj se pa nikar ne nadeja; ameriški Slovenci so verni; vedó dobro, da hoče od njih žuljev živeti novi „salonsocialist“. Mislil je, da bode katoliški list „Amerikanski Slovinc“ utopil v žlici vode. Pisal je na razne kraje, pa od povsodi prinesel je le „dolg nos“. Le judovski groši so še dobri, dukter bodo padali iz megle. Zapomnite si, da vse vaše pisarenje v evropski naprednjaški list ne bode „nič vrglo“. Nakopali ste si nasprotnike in tih se ne iznebite! To ste tudi sami izpoznali.

Amer. slov. delavec.

Ciganska vas.

Perorisna slička iz modernega življenja.

Krasna mesečna noč je bila, ko me pot privede v „cigansko vas“. Ne broji ravno mnogo hiš, a iz tál rasto vsako leto nove, lepe zgradbe in v kratkem priklopila se bo „vas“ popolno mestu.

Čudno to ime in vendar ne bivajo Arpadovi potomci v teh dómih, niti zgradile so jih ciganske roke, niti našel bi Pasteur v vseh prebivalcih ni kapljice ciganske krvi! Izvestno imel pak bode kak zgodovinar v nekaj letih težavno, duhomorno delo določiti „ciganske vasi“ izvor slavnega imena in že danes omilujem cenjene bralce „Arge“ ali kacega družega tedanjega zgodovinskega delca nad smelostjo, s katero vodil jih bode učenjak po temnej prešlosti neciganske „ciganske vasi“! Sicer pak mene bodočnost nič ne briga; saj meni že dovolj temeljito gladni vrabci krog železničnih plotov pojó in razkladajo, kako da je prišla naselbina do tega imenitnega častnega naslova! Vendar o tem se nisem namenil pisati, to bodi moja in vedočih tajnost, želim le rešiti pogina običaj, ki je pristen in izvestno nedotakljiva lastnina „ciganske vasi“ in kakoršnega še nisem opazil nikjer ni v domovini, ni na svojih daljnih potovanjih.

Bil sem toraj v „vasi“! Vas jednaka družim jednonadstropnim, visokim, modernim vasem, hiše slične in če vzamem obnovljen dovtip, kot krone si jednake. Pri vodnjaku sredi vasi stoji v mesečini trop mladih in starih ženskih bitij, živó kramljajo, kričé, obrekujejo, smejiyo se in zabijó, da so prišle pod vodó, sploh pa inace ne more biti, saj molčati ali peti ne bi mogel krasni nežni spol za svojih važnih posvetovanj! Kar se gostobesedni

ni. Vprašanje o „Omladini“ utegne baš mej njimi vzbuditi razkol, kateri se že kaže na Češkem. Mladočeška stranka je v jako težavnem položaju. Vsepehov nima nobenih pokazati in jej zato res že preti nevarnost, da jej narod odreče zaupanje. Poslednji čas se je govorilo, da se bodo Mladočehi približali vladi, ali to je pri narodu vzbudilo že nevoljo proti njim. Zato so pa „Narodni Listy“ hiteli vse dotične vesti preklicati.

Shodit vladarjev. Dvombe ni nobene, da so se odnošaji mej Avstrijo, Nemčijo in Rusijo poslednje mesece znatno izboljšali. Tudi bolgarsko vprašanje več ne moti njih prijateljstva. Posebno je vredenje trgovskih odnošajev mnogo pripomoglo k izboljšanju političnih odnošajev. Sedaj pa po časopisih krožijo vesti, da se letos ruski car snide kje z nemškim, morda tudi z avstrijskim cesarjem. Taka shoda bi gotovo dobre odnošaje še boljše utrdila. V Franciji pač niso veseli premenjenih političnih razmer, ker so sanjali o vojni zvezi z Rusijo. Car je pa izgubil vse zaupanje v Francijo, od kar se anarhizem tako močno kaže v tej državi. Francozi prete, da Rusiji denarja ne bodo več posodili, ako bi ga še potrebovala. V Peterburgu pa zaradi tega nimajo strahu, ker denar posojujejo le židje, kateri pa gledajo le na lastne, ne pa na francoske koristi.

Rumunija. Rumunski liberalci zadnji čas hudo rujejo proti vladi in proti kralju. Imeli so več shodov, na katerih so narod, zlasti kmete naravnost pozivljali, da se naj spunta in prežene sedanjega kralja in vlado. Položaj je v deželi jako težaven. Liberalci pač nimajo še večine naroda za seboj, ali hujskaenje proti vladarju pa utegne vsekako osodepolno še postati. S takimi govori se ljudem kar zmešajo glave. Posebno priljubljen kralj že tako ni pri narodu, ker je Nemeec in katolik. Sicer pa tukaj ruje ista roka, kakor je proti Battenberžanu in pozneje proti Koburžanu v Bolgariji. Za Rumune bi pa pregnanje sedanje kraljeve rodbine nič dobrega ne rodilo, nastale bi velike zmešnjave, ki bi morda naredile konec njih samostojnosti.

Belgija. Nova vlada belgijska je tudi za proporcionalno volilno sistemo, kakor je bila prejšnja, samo da bode še le po občnih volitvah stvar spravila pred zbornico. Potem bi se volitve vršile še po starem volilnem redu. To pa ne bode prav postavno, ker stari volilni red več ne velja, od kar se je premenila ustava, ali kaj se boče, ker ni drugzega izhoda iz sedanje zagate. Sedaj vladajoče stranke v Belgiji se vidno boje, da po razširjenju volilne pravice zgube mnogo svojega vpliva in zatorej skušajo končno vreditev stvari zavleči kolikor dolgo bode mogoče. Sicer se pa v Belgiji občno govori, da odstopivši ministerski predsednik še ni obigral svoje vloge, temveč v kratkem zopet pride na krmilo, ker brez njega ne bode nobena trdna konservativna vlada mogoča.

jezički spravijo i nad-mé, mirnega, nočnega pohajkovalca »škrica«, a urno pograbil sem pete pod pazduho in gledal, da sem prej kot moč iz tajinstvene »ciganske vasi«. Hajdi, že sem pri zadnej hiši, kaj pa to!

Skozi visoka okna odseva mnogo sveč. Črn zastor vije se krog vežnih durij, a iz sobe se sliši mrmrnanje in glasno govorjenje v tiho noč. Mrliča imajo, sklepal sem in stopil v hišo. V kuhinji polno ljudij. Prerijem se s tezo v sobo, kjer je ležal na mrtvaškem odru mrlič v cvetji moške dōbe. Venci s trakovi visé na črno pregrnjenih stenah, a pred krsto so razpelo in kropilnik. — Molim za dušo rajnega, a ne morem si kaj, da bi ne motril čudne okolice. V kolobaru krog krste žedele so po stolih dekleta in žené, ali lepše: gospé in gospice, za temi in v kuhinji polno ljudij obeh spolov in starosti, a vsem, vsem brala se je raz obraze neka grozna brezbriznost, brezčutnost, niti jednih rok nisem videl v molitvi sklenjenih, niti jednih ustnic molitev govorečih; vse, vse govorilo je vsakdanje stvari, smejalo in pomenkovalo se, kakor bi ne bilo pri krsti mrliča, nego v gledišču in cirkusu! Mrliča v takej družbi nisem še nikdar videl in bil sem že dalječ po svetu in videl i smrt in pogreb pristnega cigana. A kakó so se obnašali Milošovi sorodci in ti tu v tako zvanej »ciganskej vasi« in ne gre mi vse to iz spomina! Tam jok, solzé in nepopisna iz srca prihajajoča divja žalost bedne

Razgled po slovanskem svetu.

Versko načelo v Rusiji.

Pred par dnevi se je začel v Rusiji veliki post. Veliki knez Vladimir, nadzornik carske garde in ruske armade, v kolikor je nastanjena v petrograjskem vojnem okraju, je izdal ta-le dnevni ukaz: „Vsi častniki, čete, švadroni, baterije in komande so dolžni se postiti. Nadzorniki polkov naj skrbé, da se natanko poučé o tistih častnikih, ki se ne postijo in naj njihova spisana imena izročé nadzornikom korov. Hkrati pripominjam, da bodo v postu duhovne vaje, pripravljajoče se za spoved. Ta verska dolžnost se mora izvršiti, kakor se spodobi kristjanu. Duhovenstvo bo imelo toliko posla, da ne bo imelo časa, da bi vsakega poskušalo, je li se je dostojno pripravil za s. v. p. o. k. o. Zato se nalaga poveljnikom polkov, batalijonov in čet dolžnost, naj nadzorujejo podložnike vseh stopinj in naj ob svojem času vojaškemu duhovenstvu sporočé, v koliko je vsak častnik in vojak vreden pristopiti k mizi Gospodovi. Poveljniki morajo vzgojiti v svojih podložnikih prepričanje, da ta dobro služi carju in domovini, kdor vestno izpolnuje cerkvene predpise.“

Ganiti nas mora to živo versko prepričanje, ki je kaže v tako vojaško-odločni obliki odlični član vladajoče carske rodbine. Bog ne bo zapustil naroda, koder se zavest dolžnostij do njega tako povdarja. V tem se veselimo bratskega naroda, da vladajoči in gospodujoči činitelji resno in najkrepkeje napovedujejo boj sovražniku miru in sreče človeštva — verski brezbriznosti. Oj, da bi poznali Rusi čisto, pravo krščansko cerkev! A koder so srca ohranjena Bogu in krstu in veri, tambo v ugodnem trenutju po božji previdnosti zažarela tleča iskra in se ogrela.

Pri tej priliki ne moremo zamolčati besedij, ki jih poljski „Przegľad“ pristavlja temu ukazu. Mej drugim pravi: „Izpolnovanje verskih dolžnostij ne sme biti za nikogar uradno spričevalo čuvstva podložniške zvestobe.“ Evo ti, ta list, ki se šteje, da je najbolj katoliški in najbolj cerkven mej poljskimi, dnevniki, tako jasno kaže svoje liberalno duševno obzorje. Stare resnice z Danielovega časa in še preje, da mora biti najpreje zvest Bogu, kdor hoče biti zvest človeku, seveda ne umeva naš čas. Liberalna sapa jo je odpihala. Javno mnenje v naši Avstriji dobro izraža poljski list. A kakšno! Ej, i Poljaki, i vsa Evropa bi se imela marsikaj učiti v Rusih!

Košut pred sodnim stolom Slovakov.

Smrt moža, ki je bil jednoč Demosten mažarskega naroda, pozneje pa postal njega Diogen — nespravljivi kot einiški korintski modrijan — smrt Lajoša Košuta provzročá poslednje dni dokaj pozornosti zlasti med časnikarstvom, ki se zreali v raznoterih člankih, po njih in životopisnih.

ciganske družine, a tu smeh, šale in zabavni večer pričujoči obrazi omikane človeške družbe! In to okó mrličevo odprto se je oziralo po sobi, vse zaman, zaman, spoštovanja in čutstva pred grozo smrti niso imeli ti ljudje, ti grozni ljudje. Ne, samo tam v kotu zagledal sem malo deklico s sklenjenima rokama klečati in pobožno moliti ter zréti vedno na mrliča. Bog blagoslovi ljubo dete! . . . Še enkrat sem se ozrl v odprto okó mrličevo, poškopil njega trup in pobegnil iz čudnega doma žalosti.

Drugi dan napotil sem se zopet skozi »cigansko vas«. Jednaki prizori prej dnevnim po »vasi«, le mrliča zagreblji so v črno zemljó. Pozdravi me priletel mož. Vprašam ga po mrliču. Pripoveduje mi to in ono, gorostasne stvari mi razkriva! Žena umrlega ni porosila solze za rajnim, čudna sinočna družba vstrajala je skoro do dné v stanovanju mrliča, pila zganje in pivo ter jela konečno popevati, kot »Luna sije« itd. itd. Pela je i vdova! Bajé je to tak običaj v »ciganskej vasi«, a vendar mi ne gré v glavo, da bi se na tako dostojen način častil dóm smrti! Če napravljajo kanibali pojedine, h kojim vabijo znanec in sorodnike ter plešó in pojó krog pekočih se svojcev—mrličev, koje potem snedó, mogoče bilo bi, da i v ciganskej vasi zavlada konečno tak običaj! Zal, da take »ciganske vasi« tudi po Slovenskem niso redke, celo v mestih!

Slovaške „Národné Noviny“ pišejo pod napominanim zaglavjem nastopno o Košutu:

„V Turinu je baš preminul mož, čegar ženi-jalni duh je silno pretresel podonavske dežele, in kratko, eruptivno njega delovanje ostavilo je globoke sledove in vplivalo na javno mnenje Oggerske, in še dolgo potem, ko je bivši gubernator užival laško gostoljubnost.“

Mi vsi dobro vemo, da je Ljudevita Košuta porodila slovaška mati, da pohaja od slovaškega očeta, ki se je porodil v srcu Slovaške, v vasi Košuty pri Turčanskem Sv. Martinu, znano je, kako je mislila o njem njega najbližja rodbina, med njimi strije Djurko Košut, slovaški rodoljub v tridesetih in štiridesetih letih, znano je, da so mladi, iskreni zastopniki čistega slovaškega mišljenja z nemejenim spoštovanjem klanjali ognjeno glavo pred 64letnim „visokorojenim gospodom Djurkom Košutom z Košut, nekolikrat slavnihi stolic sodne tabule predsednikom, evangeljske cerkve in v Zaturčanski nadzornikom, Slovakom iskrenim zagovornikom, slovaškega narečja ljubiteljem, rojakom svojim zvestim prijateljem, kakor slóve životopis o njem v II. letniku „Nitru“. V Turči so nam pripovedovali starejši ljudje, da je sam Ljudevit Košut v otroškem veku bival pri svoji obitelji v Košutih, in zvóki slovaški so bili, ki so segali v dušo mladega in živega dečka.

Istina je, da je njega očeta zanesel življenja val v čisto mažarski kraj, in sin se je v nežni mladosti oklenil mažarske narodnosti. Tega ne poudarjamo kakor očitaneje, mi ljudje nismo gospodje nad vnanjo silo usode, to navajamo zbog tega, da pokazujemo na nov dokaz n a d a r j e n o s t i, da ženi-jalnosti slovaškega rodu, v drugič pa zbog tega, da pojasnimo to divje sovraštvo, ki je tielo v Košutovi duši zoper nas Slovake kot narod. Bilo je to sovraštvo, ki se pojavlja samo pri renegatih, bodi si prostovoljnih, ali neprostovoljnih, sovraštvo vseh poturic, apostatov, odpadnikov, ki je vselej perečeje, krivičneje, nego takozvana mrznja krvnih plemen, narodno sovraštvo, politiško ali samo plemensko. Pri Košutu — vzlic njega boljsemu prepričanju — vzlic temu, da je početkom svojega nastopanja mnogo sanjal in govoril o ravnopravnem bratovstvu narodov, to sovraštvo je često zmagovalo nad razumom in pravnim čutom, zmagalo baš v odločilnem trenutju in ga ni opustilo do smrti. Imel je tudi „lucide intervale“, v kojih je zletela marsikaka krilata beseda onemažarskih narodnostih iz njega ognjevitih ust, toda redki so bili taki trenutki.

Kakor v mnogih stvareh, istotako v politiki glede na nemažarske narode ni imel Košut pred seboj gotovega, jasnega cilja, in radi tega je umevno njega polovičarstvo. V obče mi Slovaki v njem ne uvidevamo drugega nego velicega neprijatelja naroda našega, narodnosti naše, jezika, kulturnega razvitka in izobraževalnega uspevanja. — Obračajmo stvar kakor nam drago, hočemo li biti pošteni in odkriti, priznati moramo, da je ime Košutovo — ime gubitelja, tlačitelja, propovednika trinoštva jednega naroda nad drugim, koje je Babington Macaulay nazivljajal najhujše med vsemi trinoštvi.

Toda očito in odkritosrčno priznavamo, da v Košutu vidimo ženi-jalnega govornika, železnega delavca; da je njega dušo prevevalo goreče rodoljubje mažarsko, da je govoril od srca, iz prepričanja, da je imel odkritosrčno čut za ljudstvo in da se je umel z neobičajno spretnostjo prisposobiti k novim oblikam liberalizma, čegar prvi žarki so posvetili k nam iz Pariza. On je bil v istini prvi novošegni državnik Oggerske, ki je s pomočjo novih, svežih idej z lahko roko rušil stavbo takozvanihi Pečovičev in gradove visokega plemenitništva.

Na njega glavo je res „kanilo demokratično olje“, seveda precej pomešano s parfumom plemenske nadvlade. In ta primesek je ostrupil olje: vse njega prenapetosti, neuspehi, njega napake in hibe koreninijo v tem primesku, v Košutovi demokratični neodkritosrčnosti.

Kedor ruši stare pravice, ne sme stvarjati novih, neče li z jedno roko poderiti starih vječ, z drugo pa graditi novih, še trdnejših“.

Revolucionar trinog! To je največja senca v Košutovem delovanju. Brez pretiranja, — Košut je izmed vseh mažarskih politikov največ pripomogel k nasilnemu tlačenju nemažarskih narodnostih na Oggerskem. Svet. Hurban-Vajanský piše o tem korenito dalje v „Národnih Novinah“: „Libe-

ralen Košut, demokrat Košut, ljudski tribun Košut, bojevnik Košut za svobodo, puntar Košut postati je moral trinog Hrvatov, Srbov, Rumunov, ogerskih Rusinov in Slovakov, bratov svojih po krvi in telesu. V njega imenu postavljali so po naših krajih vešala in zasedali krvavi tribunali. In vender je isti Košut jednoč sam rekel: „Ne poznam nevarnišega trinoštva od onega, sklicujoč se na poslušnost zakona, ki ruši zakon in uničuje ustavnost“.

In tak mož, hrepeneč in boreč se z besedo in dejanjem za občansko svobodo, je sam zapeljal Mažare, da so svobodo svojo založili na porobstvu družih narodov. Narodnostno trinoštvo, v istinu tožna ostavina po prekucuhu Košutu, kojega je v poslednjih trenutkih njega življenja, na smrtni postelji, mučil spomin — 40.000 ubitih žrtev izza mažarske vstaje!

Cerkveni letopis.

Protestantovske priče o katoliških misijonarjih v Ugandi.

Angleški poročevalec časopisa „Times“ piše: „Med francoskimi misijonarji vlada največji red in pravilnost. Vsak ima svoj delokrog in podložni so svojim višjim tako pokorni, da se moramo čuditi. Ti možje, ki v ta misijon stopijo, stojijo tako iz trdnega prepričanja, da za nje zunanji svet več praktično ne eksistira. Pri njih se gre za dosmrtno preguanstvo, kojemu se radi podvržejo, ne da bi imeli nado vrniti se kedaj v domovino k prijateljem, kakor je pri angleških misijonarjih. Sami nase so odkazani brez kake postranske misli, ki bi jih v poklicu motila; za to skrbijo, da je njih življenje koristno, in to stori, da svojo odločenost lažje prenašajo.“ Dalje popisuje razloček med angleškimi misijonarji, kojim stavi za vzgled udanost francoskih duhovnikov njih predstojnikom. „Opazil sem tudi“, nadaljuje, „da se francoski duhovni tako vedejo, da stojé veliko višje nad spreobrnjenci, in nisem našel one želje po zaupljivosti, postaviti se domorodcem na jednako stopinjo, kar provzroča mnogo škode in v teh krajih ni umestno. Misijonar mora zmiraj skrbeti, da se dostojno vedejo proti njemu domorodci, da ga čislajo, in to se zamore zgoditi, če jim daje vzgled in jim pokaže, da veliko višje nad njimi stoji. Smatram za veliko napako, če kdo misli, da bo imel na tako ljudstvo večji vpliv, ako se privadi domačim šegam in samega sebe ponižuje.“ Ravno tako ne dopada bogoslužba angleških misijonarjev in se pohvalno izraža o katoliški bogoslužbi, koja preveva duh globoke pobožnosti. Liga + 38.

Socijalne stvari.

Židje.

Žydovscy radikaliści. (T. Merunowicz. Levów. Seyfarth i Czajkowski 1894.) Pod tem naslovom je izišla te dni knjiga, ki zasluži, da si jo tudi pri nas po nekoliko ogledamo. Pisali smo že v „Slovencu“, da se avstrijski židje v zadnjem času še posebej stavijo v bran kršćanstvu. Vse stare tradicije židovstva, katere je skušal uničiti versko brezbrizni liberalni duh, vstajajo iznova in z veliko silo. Židje so sicer v svoji veliki večini ta izročila, v kolikor so nam v škodo, sami obranjali, toda sedaj se je ozvala neka posebna družba „Sijonistov“, ki radikalno deluje v to, da bi se mej vsemi židi vsprejel jeden, konsekventen načrt. In uprav ta načrt popisuje Merunovič v svoji knjigi.

„Sijonisti“, „židovski narodnjaki“ ali „židovski radikaler“ so nastali nedavno pod vplivom preganjanja židov na Ruskem in v Rumuniji. Zagotovila židov, da se hočajo popolnoma stopiti z narodom, mej katerim prebivajo, niso kar nič pomagala; niti Rusi, niti Rumuni niso hoteli čuti o „židovskih Rusih“ in o „židovskih Rumunih“, marveč brez ovinkov so jim naznanjali, da bi jim bilo najljubše, če bi v obče prenehali ruski ali rumunski židje. Zato so židje odvrgli krinko in so prenehali bratiti se z negostoljubnimi „goji“ (prvotni pomen te besede je: neverski narod v nasprotju z židi; pri nas pomenja, kakor se samo ob sebi umeje samo — kristijane).

V našem času, ko najraznovrstnejši radikalizem evete, se je tudi židovski radikalizem hitro razširil po celi Evropi in nastala je nova židovska stranka. Kakšen je in kako daleč sega njegova fanatična zaslepljenost, kažejo besede jednega izmej prvih zagovornikov te struje, Izaka Singerja, ki je bil nedavno dunajski časnikar in ki sodeluje pri pariškem „Figaro“. Kot prorok pravi v jednom svojih

spisov: „Ne križ, marveč simbol židovskega naroda: cvetoča oljka, bo verski simbol vsega človeštva.“ A poleg tega idejalnega načrta imajo židje tudi še jako realen program, ki skuša žide mej seboj najtrdneje organizovati in spojiti. Glavne točke so jim: 1. Židovski rokodelci morajo osnovati zvezo, da bi tem ložje podrli kršćanske obrtnike; 2. da bi se ubranili uboštvu, morajo se židje lotiti obrta in poljedelstva; 3. ustanoviti se morajo denarni zavodi, ki bi preskrbovali židom kredit; 4. gospodarstvo v posameznih deželah se mora v toliko podpirati, v kolikor koristi židom.

Ti radikaleri imajo tudi svojo svetovno politiko — naselbine v Palestini. Toda žalibog ne mislijo, da bi vse žide spravili v sveto deželo; sami pravijo, da bi se s tem ves narodni program pokopal. V Palestino naj gre samo židovski proletarijat, t. j. tisto število židov, ki že prekorača število židov, kolikor ga more kaka dežela prenesti. Palestina ima biti židovska trdnjava, oči židov vsega sveta morajo biti tija obrnene, da bi se v slučaju ne strnili z drugimi narodi. Dalje ima Palestina biti nekak most za židovski vpliv mej Vshodom in Zahodom. In na drugi polovici zemske oble ima biti ravno tak most Argentinija po namerah barona Hirsša. „Sijonisti“ imajo v tem največjo silo, da so v največji zvezi z židovskim ljudstvom in iz njega zajemljejo svojo moč. Res so sedaj igrali nekateri židje vlogo prijateljev raznih narodov (mej Čehi, Nemci, Poljaki, Rusi, Mažarji itd.), toda ti so bili samo nekaki vohuni in ko se je pojavilo novo gibanje, so brž odstopili. Nobena židovska stranka ni imela dosihmal tako krepkega temelja, kakor ga imajo „Sijonisti“. Jasno se vidi iz tega gibanja, da čuvstvovanje ne razreši židovskega vprašanja. Dolžnost naša je, da se tudi mi bratski zvezemo proti njim.

Židje kriče, naj se jim dá ravnopravnost. Toda ne samo, da jo že imajo, marveč oni tvorijo družbo v družbi, državo v državi. To so zakrivali naši narodnjaki, ki so vstopali k židom, ne da bi poznali talmud. Postavili so se na neumno stališče, da je židovska vera ravnopravna s kršćansko, ne mené se za to, da je židovska vera tesno spojena z narodnostjo in s celim njihovim društvenim in gospodarskim življenjem. Vsled tega so s tem, da so dali židom versko svobodo, dali jim hkrati svobodo, da delajo, kar hočejo tudi v vprašanjih, ki imajo kaj malo skupnega z vero. Rabinci niso samo duhovniki, kakor si mi mislimo, marveč so malo da ne knezi židovskega ljudstva, ki imajo nad njim pravo življenja in smrti. „Blagoslovljen si, o Bog, ker me nisi vstvaril za goja. Blagoslovljen si, o Bog, ker mi tujci ne morejo gospodariti“, tako molijo židje vsak dan. Rabinu se skazuje zato skoraj božja čast in nobene stvari ne sme storiti, katera bi kazala, da je odvisen od kakéga nežidovskega zakona. Davkov ne sme sam plačevati, marveč občina jih plačuje zanj in on o tem niti vedeti ne sme.

(Konec sledi.)

Slovstvo.

„Matica Slovanska.“ Ročnik II. Číslo 6. — V tem zvezku se nadaljujejo Svet. Hurbana Vanjanskega novele, in v obzoru „Maticе Slovenske“ spis: „Pri svéty asijsko-evropské pevniny.“

Koledar

za 14. teden leta 1894.

Nedelja 1. aprila: 1. povelikonočna (bela), evangelij: Jezus se prikaže pri zaprtih vratih. Jan. 10. Ponedeljek 2. aprila: Frančišek Pavl. Torek 3. aprila: Abundij škof. Sreda 4. aprila: Izidor škof. Četrtek 5. aprila: Vincencij Fer. sp. Petek 6. aprila: Sikst p. m. Sobota 7. aprila: Herman spoz. — Lunin spremin: Mlaj 6. aprila ob 4. uri 58 minut zjutraj. Solnce izide dne 5. aprila ob 5. uri 36 minut; zaide ob 6. uri 30 minut. Dan raste v mesecu aprilu za 1 uro 30 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. marca.

(Novi zagrebški nadškof.) Hvala Bogu, hvala Leonu XIII., hvala kralju Francu Jožefu — tako vsklikavajo hrvatski listi, ko objavljajo, da je tri dolga leta ovdovela nadškofija v Zagrebu dobila svojega nadpastirja. Z odlokom dne 17. marca imenoval je presvetli cesar za nadškofa v Zagrebu dr. Jurja

Posilovića, dosedaj škofa v Senju. Vsi napori ogerske vlade so se razbili ob odporu rimske stolice. Za Mihalovičem Juraj Posilović, to pove vse, vzlasti to, da škofijske stolice na Hrvatskem niso propagande za mažarizacijo, niso sinekure za privrženca ogerske vlade, niso mesta za ljudi, katerim bi bila skrb za versko-nravno probujanje hrvatskega naroda — najzadnja! — Dr. Juraj Posilović je bil rojen l. 1834, kot sin revnih rokodelskih staršev. L. 1858 je bil posvečen za duhovna ter se je podal na Dunaj v Avgustinej, kjer je bil promoviran doktorjem bogoslovja. Po dovršenih studijah se je povrnul v Zagreb kot prefekt in učitelj cerkvenega prava. Na novem vseučilišču dobil je stolico biblijskih ved. Dalje časa je bil vrednik „Katoliškega lista“ ter je bil pri osnovelejših društva sv. Jeronima, za katero je pisal več knjig. — Leta 1876 je prišel kot škof v Senj, odkoder se težko pričakovan že maja meseca vrne v Zagreb kot nadškof. Bog blagoslovljaj njegovo nadpastirsko delovanje v prosep katoliške cerkve in naroda hrvatskega, katerima je bil novi nadškof zvest sin vse dni svojega življenja!

(Prezentaciji.) Za župnijo Kranjsko Goro je predložen č. g. Anton Zlogar, kurat v c. kr. moški kaznilnici v Ljubljani. — Za župnijo Smarjeto na Dolenjskem pa č. g. Andrej Zaman, župnik v Podgradu pri Novem Mestu.

(Spremembe pri poštnih uradnikih.) Prestavljeni so poštni asistenti gg.: Franc Globočnik iz Trziča v Ljubljano, Ivan Zadnik v Trzič in Andrej Sumi iz Trsta v Ljubljano.

(Odbor za škofovsko posvetovanje) zbral se je dne 29. t. m. na Dunaju. Navzoči so p. n. škofje iz Prage, Dunaja, Solnograda, iz Ljubljane, iz Celovca in iz Brna. — Splošne konferencije se prično dne 4. aprila.

(Premeščenje.) C. kr. stavbinski adjunkt pri deželni vladi gosp. Julij Hilbert premeščen je s 1. aprilom k okrajnemu glavarstvu na Krškem.

(Zadnje predstavo v tej sezoni) priredi „Dramatično društvo“ danes zvečer, in sicer na korist g. Cecilu Vašičku; predstavljala se bode opera „Prodana nevesta“. — V Pragi se bode istotako predstavljala 259. krat „Prodana nevesta“ danes zvečer v „Narodnem gledišču“; predstava bode slavnostna, pri koji bode razstavljeno na odru Myslbekovo oprsje pokojnega mojstra, postavljeno bode pa v foyer „Narodnega gledišča“. Zajedno je gosp. V. Šantrůček izgotovil srebrne in bronaste svetinje s podobo Miroslava Smetane v spomin današnje slavnosti.

(Nesreča.) Dne 23. t. m. peljal se je 82 let stari cerkvenik Jakob Troha — noseč seboj sveto olje. Na stari Vrhniki na nekem klancu se konju odtrga prsni pas, pri vozu odneha tudi zavornica. Voz je strmél po klancu ter zadel ob skladanico naloženih dilj. Pri tem se je imenovani cerkvenik tako poškodoval, da je 28. t. m. umrl.

(Iz ljubljanske okolice.) dne 29. marca 1894. (To in ono.) Zima je bila letos tako ugodna in mila, da je malo taci. Ljudje so z prav malimi presledki si lahko napravljali drva in potrebno steljo skoraj ob sedujem zimskem dnevu tam na solučnih rebrih. Ozimna žita, izvzemši bolj mokrotne lege, koder je sneg malo preveč gospodaril ter jim korenike privzdignil, so sploh prav lepa. Kmetska dela vrše se ob najugodnejših dnevih. Oves in druga jarina se kaj pridno seje; tudi s saditvijo krompirja se tu in tam že poskuša. Ali ni še malo prezgodaj? Skoraj da! — Ob toplih dnevih naj krompir hitro ozeleni, pa ga utegne kaka poznejša slana vničiti. — Sadno drevje obeta veliko cvetja; da bi bilo pač tudi kaj tresti! Pridelak na travnikih ut-gne biti letos bolj redek, ker je sneg rušo na njih močno privzdignil in je vsled tega travino koreninje precej zelo trpelo. — Zdravstvo je sploh prav povoljno; mili in dobri Bog naj je pridnim ljudem tudi v prihodnje dobrotno potrdi. — Tudi slavni cestni odbor za ljubljansko okolico zasluži pod njegovim sedanjim p. n. gospodom načelnikom Matijanom prav toplo pohvalo. Do njegovega nastopa se za jugo-zapadni del njegovega okraja skoraj nič zmenilo ni. Zadnji dve leti obrnilo se je pa pod njegovim načelnštvom tudi na javne ceste v tem delu več pozora. Njemu se je zahvaliti, da se je na okrajni cesti Dobrova-Horjul, gori ob Polšnem hribu v Brezji odstranil zelo sitni in strmi klanc s preložitvijo ceste tja preko Malnarjevih poslopj. Most v Razorah bil je že v močnem razpadu; temeljito popraviti dal ga je sedanji vrli načelnik okr. cestnega odbora g. Matijan. — Klanc ob Ključu na gori v Gabrijli na okrajni cesti Dobrova-Polhovi-

graдец odstranil se je šele pretečene dni tako, da bode na tem mestu, ko se prvotni posip dobro vtare in utrdi, prav lahko voziti. — Kakor se čuje, sprejme se pot od Razorov na skozi vas Podsmreko (Smartino) do državne ceste že v tekoči spomladi med okrajne ceste, kao bode v vsakem oziru zelo koristno. — Slava toraj vnetemu in marljivemu načelniku za njegovo uzorno skrb ob izboljšanju cest v okraju ljubljanske okolice. Gospod ta je v resnici na svojem mestu. Vsa čast p. n. gosp. Matijanu za njegovo uzorno prizadevanje glede okrajnih cest, katere spadajo v njegovo področje. — Še nekaj neljubega. Po nekaterih krajih imajo gotovi ljudje grdo in pregrešno navado pisati drugim pisma brez podpisov. Tako počenjanje je pa sramotno in pravo vragovo delo. V takih pismih se navadno žali dotičnega naslovnika, ali se pa druge poštene osebe grdo napada in zavratno mesari njihovo dobro ime. Takim zlikovcem je osma božja zapoved najzadnja briga. Kdor se s tako manipulacijo peča, naj bode moški ali ženska, ne zasluži nositi ime kristijana; tako delo je vražje započetje, je sramotno in pregrešno; da, tako delo more izvršiti le kak izvržek človeštva, nikdar pa ne pošten človek, naj bode že katerega spola koli hoče. — Kdor je pošten in odkritosrčen, kot to pravega kristijana uči sv. vera, nikdar, nikjer in nikoli ne skriva ne svojega obraza in tudi ne zavija svojega govora v brezpodpisana pisma. Povsod naj velja prava božja resnica, poštenost in odkritosrčnost; zgine na: pa ostudna in od vraga samega znajdena hinavščina in skriva oča se potuhujenost, oziroma pod plaščem svetohlinstva skrivajoči se — napuh. Hinavec in hinavke je Kristus sam bil dobro zaznamenal, ker jih je pital s „pobeljenimi grobi“ in „volkovi v ovčjih oblekah.“ Te besede veljajo jim še vedno, ker božja resnica večno ostane. Clara pacta, boni amici.

(Od sv. Gregorja) se nam poroča, da je ondotni vrli občinski odbor sklenil v seji z dne 16. marca t. l. enoglasno, da se morajo zapreti vse gostilne o postavni uri. Prestopki tega sklepa se bodo kaznovali prvokrat z globo 5 gld., drugokrat z globo 10 gld.! Naj bi posnemale tudi druge občine ta sklep.

(Drzen a srečen skok.) V četrtek dogodilo se je v Čepovanu na Goriškem to-le: Peljal se je čast. g. Jakob Rejec, župnijski upravitelj čepovanski po vasi. Splasil se je konj in dirjal ves divji. Č. gosp. uvidel je takoj, da je smrt neizogibna, ako ne poskusi skrajnosti. Skočil je raz voz in se nekoliko pobil na glavi vendar si ni uda nobenega ne uvil, ne zlomil. Res sreča v nesreči.

(Prememba posesti.) Skalčtovo vilo na Bledu kupil je posestnik in veletržec z vinom gosp. Jos. Lenčič iz Ljubljane za 14000 gld.

(Iz poljanske doline.) »Deo gratias!« Tako sem dejal sam pri sebi, beroč zadnji uvodni članek z Gorenjskega. Dopisnik namreč omenja potrebo kat. političnega društva za Gorenjsko! Spali smo dolgo, in težko če ne predolgo. Čas je, da se vzbudi tudi divna Gorenjska, kakor se je pred kratkim tako lepo vzbudila Dolenjska. Mislilo se je že pa tako društvo posebej za našo dolino, ki je se posebej tako hudo razpita. Zalibog, da skoraj ni kazalo iz raznih ozirov, vsaj začasno ne. Zato pa Poljanci tem iskreneje pozdravljamo nasvet dopisnikov, obetajoč mu, da smo mi zraven z dušo in telom že a priori. Teko lepa misel ne sme več zaspati, mora se vresničiti, to želimo in to upamo. Seveda bode še precej težko, a vse gotovo premaga dobra volja. Zato pa kličemo Poljanci navdušeni že danes: »Živelo kat. politično društvo za Gorenjsko!«

(Vjeti ponarejevalci denarjev.) Dne 26. marca zaprli so v Vidmu (Udine) tri trgovce, brata Calligaris in nju svaka Aito, ki so že dolgo časa ponarejali in izdajali avstrijske petdesetake. Pri njih so dobili ponarejenih bankovcev v skupni vrednosti 56.000 gld.

(Splasil) se je veliki teden konj na trgu svetega Antona v Gorici ter dirjal bliskovo po mestu. Naenkrat se prevrže voz in tri osebe iz Bilj bile so na tleh. 40letna žena je vsled tega drugi dan potem umrla. Dva moža pa sta si ude močno uvila in polomila. Za njiju ni več nikake smrtne nevarnosti.

(Nove lokalne železnice.) V trgovinskem ministertvu imajo izdelanih veliko načrtov za lokalne železnice, katere se bodo gradile po Nižji Avstrijskem, Češkem, Galiciji, Štajerskem in Bukovini. — Vse te nove železnice bodo veljale nad 80 milijonov gld., od katere svote bode država 20 milijonov gld.

prevzela. Državni zbor bode v kratkem odločeval o potrebi teh železnic, za katere se potegujejo posebno nekateri poslanci, ki se že boje bodočih volitev v državni zbor.

(Nezgoda.) Kakor se s Prihove poroča „Slovenskemu Gospodarju“, ponesrečil se je na Vrhovljah šolar Janez Rak na Veliko nedeljo pri streljanju. Ker se mu namreč ni hotela sprožiti pištola, kopal je strel z nožem iz pištole, katere cev je držal obrnjeno proti sebi. Pištola se mu pa med tem sproži in strel zadene nesrečnika v trebuh tako hudo, da je kmalu na to umrl.

(Za zgodovinsko stolico) na katoliškem vseučilišču v Washingtonu darovala je neka dama 100.000 dolarjev.

(Židje v ruskem carstvu) vsled carskega ukaza ne smejo več imeti krščanskih imen. V Varšavi je vsled tega veliko židovskih trgovcev moralo spremeniti svoje napise na prodajalnicah, tako da morajo imeti staro hebrejsko ime popolnoma zapisano. Škoda, da je tak ukaz le v Rusiji mogoč, akoravno bi bil tudi za nas prepotreben, ker bi marsikaterega kristijana varoval židovske sleparije.

(Kako znajo bogati ljudje čas tratiti.) Vojvodinja Hamilton si je v svoji palači v Londonu napravila krasen mramornat kravji hlev. Vsako jutro z nežnimi rokavicami molze svojo kravo — ljubljenko in sama napravlja surovo maslo, katero deli pri vzprejemih. Da je vsled tega vse občuduje — je naravno.

(Semnji po Slovenskem od 2. do 7. aprila.) Na Kranjskem: dne 2. aprila v Jelšanah, v Loškem potoku, na Rakeku (Planina), v Novem Mestu za živino, v Podbukovju (poleg Krke), na Igu, v Ribnici, v Jagnenci, na Vačah, v Št. Jurju, v Šturiji; dne 3. aprila v Zgor. Tuhinju, v Metliki in v Bušeci vasi; dne 5. aprila v Strugah (Pri cerkvi). — Na Štajerskem: dne 2. aprila v Vojniku, pri Št. Lenartu, v Mariboru, v Cirkoveih, v Rogatecu; dne 3. aprila v Celju (za živino) dne 4. aprila pri Št. Mohorju, na Vranjskem. — Na Koroškem: dne 2. aprila v Gradišču — Na Primorskem: dne 2. aprila v Herpelju, dne 5. aprila v Breginju, v Nabežini.

Društva.

(Slovensko planinsko društvo) priredi, kakor je bilo že večeraj naznanjeno, jutri prvi letošnji popoldanski izlet, in sicer čez Golovec na Orle in od tod na Laverco. Udeleženci zberó se na dolenski mitnici (Zidani most čez Gruberjev kanal) in odrinejo točno ob 2. uri čez Golovec na Orle (1 $\frac{3}{4}$ ure hoda). Na Orlah, kjer je širen in krasen razgled, je kratek postanek in potem gredó v Laverco (3 $\frac{1}{4}$ ure hoda). V Laverci v gostilni gospoda župana Karola Lenčiča, katera je na jako dobrem glasu, je prosta zabava. Vsa pot je po „Slovenskem planinskem društvu“ zaznamovana, jako prikladna in radi krasnega razgleda občno priljubljena. Vsled tega upati je mnogobrojne udeležbe. Povrat vrši se ali peš ali pa po dolenski železnici. Vlak odhaja iz Laverce ob 8. uri 24 minut in dospe v Ljubljano na južni kolodvor ob 8. uri 46 m. Gosti dobro došli!

(Pomočniški zbor kovinske zadruge in bolniška blagajna pomočniškega zbora v Ljubljani.) Vabilo k rednemu občenemu zboru, ki se bode vršil v nedeljo 8. aprila t. l., ob 9. uri dopoldne v magistratni dvorani po sledečem dnevnem redu: 1. Nagovor načelnika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. poročilo revizorjev; 5. volitev odbora; 6. razni nasveti. — K mnogobrojni udeležbi vabi vse č. gg. sodruge najljubneje

Alojzij Lenčič, načelnik.

(Vabilo k gledališki predstavi v Št. Pavlu) v nedeljo, dne 1. aprila 1894, v prvem nadstropju gostilne Janeza Langerja v Št. Pavlu. 1. Pol vina, pol vode Giума v jednom dejanju. 2. Beli lasje, mlado sree. Soloprizor. 3. Kje je meja? Veseloigra v jednom dejanju. 4. Sam ne vé, kaj hoče. Dramatična gluma v jednom in 1/2 dejanja. — Po predstavi prosta zabava. — Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. — Vstopnina: Sedži v prvih dveh vrstah 3 kroni; v ostalih vrstah 2 kroni; brez sedeža 1 krono. — Nadplačila se z ozirom na namen dohodkov hvaležno vsprejemajo. — Ogleda za sedeže vsprejema iz prijaznosti g. Norbert Zier v Št. Pavlu. Št. Pavelski diletanti

(Il. shod konserv. obrtnega društva v Ljubljani. — Konec.) Oglasi se gosp. Regali, zatrjujoč, da govori iz izkušnje, ako trdi, da bode vse prizadevanje v smislu predloga gosp. predgovornika zaman, ker razven nekaterih mož nimajo državni poslanci srca za malega obrtnika. Poslanci pa tudi ne umevajo teženj obrtnikov, niso praktični, ker niso izvoljeni izmed obrtnikov. Zatorej on ne zametuje konkurenčnih razpisov, kateri odstranjujejo privilegij, le naj bi se reševale

dobave pravično. Ker vsi obrti nimajo zadrug, toraj tudi ni možno drugače, kakor da obveščajo oblastva obrtnike po razpisih. Govornik priporoča resolucijo glasečo se: Oblastva naj dela pravočasno razpišejo, naklonijo dobavo najnižjemu ponudniku, ne ozirajo naj se pri takih razpisih na uporabo jetnikov, kolekovanje vlog in vadium naj se odpravi ali pa vsaj zniža na dva odstotka in določi obrok na eno leto.

Gospod Sturm méni, da tiskarne sploh uspevajo, da njih imejitelji niso tako na slabem. Prizadeti pa so vse bolj drugi obrti vsled proste konkurence, ker so mali obrtniki izročeni vsled razpisov milosti in nemilosti bogatih podjetnikov, kateri se obilokrat, dasi nestrokovnjaki, urivajo ob ugodnih prilikah mej obrtnike. Ustanavljajo naj se zadruge, kjer jih še nimajo, pa tudi oblastva naj skrbé za ustanovljenje istih, vsaj obrtna postava to zahteva. Tudi deželne zadružne zaveze so prepotrebne; ako se obrtniki posamnih dežel združijo v takih zvezah, ne bodo mogli prezirati merodajni krogi njih želja in zahtev. Vse to omenil je govornik vze pri posvetovanji ekspertov obrtne enkéte na Dunaji in kot odposlanec na raznih, tudi izvandeželnih shodih. Govornik toplo priporoča resolucijo, katera namerja odstranitev proste konkurence. — Poročevalec še jedenkrat utemeljuje opravičenost stavljenе resolucije in jo priporoča navzočim. Razpisavanje dobav le razdvaja obrtnike posamnih strok, neti med njimi sovraštvo in zavist, podpira pa le vélike podjetnike; kvarnost razpisavanja čutijo najbolj stavbeni obrtniki, katerim povrh podjetniki še odtrgujejo od njihovega zaslužka in jih izkoriščajo. Žal, da se obrtniki ne združujejo v zadrugah in društvih, da bi mogli kaj doseči. Nikdo ne more ubraniti, da bi se pri razpisovanji dobav ne urinili tudi vnajni podjetniki. Konečno naglašá poročevalec, da bi se osobito člani konserv. obrtnega društva oglašali javno, izražali želje ter nasvetovali in preudarjali sredstva v odstranjenje nepravil. Še se dobé moške, katerim je blagor obrtnega stanu na srcu. — Preč. g. dr. Janežič pozivlje predsednika, naj dá predloge in resolucije na glasovanje. Nasvetuje pa, da se strnijo vsi trije predlogi v glavnih potezah v jednega, ter vsprejmó. Odboru pa se naroča, da ukrene potrebno za nadaljnje postopanje. Osobito naj se poizvedujejo razlogi odklonitve ponudbe po finančni direkciji. Obvesti naj se o tej stvari tudi obrtniška zbornica. — Pri glasovanji vsprejme se nasvet gosp. govornika z omenjenimi dodatki jednoglasno. — O četrti točki vsporeda poroča predsednik ter izroči predsedništvo g. blagajniku. Omenja, da o tej točki je bil že opetovano govor, da toraj ni treba zopetnega utemeljevanja. O koristi ustanovitve društvenega skladišča prepričan mora biti vsak ud, kateri se je udeležil zadnjega shoda konserv. društva. Odbor se bavi skoro pri vsaki seji o izvedenji te stvari, želi pa, da bi se še bolj oklenili dosedanji društveniki, ker odboru bi ne bilo težavno, pridobiti za ustanovitev skladišča obrtnike, kateri doslej še niso udje našega društva. Torej v prvi vrsti dosedanji društveniki oprijeli naj bi se te namere in pomagali odboru jo tudi dejanjski izvršiti. Po kratkih opazkah in pripomnjah nekaterih društvenikov prečita tajnik one člane, kateri so se izjavili, da se strinjajo načeloma z ustanovitvijo društvenega skladišča in kateri bi se tudi dejanjsko udeležili izvršenja namere. Izvoli se izvršilni odsek obstoječ iz gg. Rebek, A. Žabkar, Ign. Čamerik, Ivan Kregar, Franc Čuden, Bertr. Schmelzer, Orosl. Doleneč, Uran in g. dr. Janežič kot inicijativni predlagalec ustanovljenja skladišča. Odsek in odbor posvetovale se bodeta torej skupno o izvršitvi oziroma ustanovitvi društvenega skladišča.

Pri 5. točki vsporeda »raznoterosti« oglasi se g. Regali ter nasvetuje, naj bi tudi ljubljanski obrtniki enako drugim stanovom ustanovili društvo za zidanje malih poslopj in vpraša odbor, se je li že bavil s to zadevo? Govornik izroči je namreč odboru društveno knjizico delavske stavbene asociacije v Neukirchenu na Nižji Avstrijskem, kjer društvo prav dobro uspeva. — Predsednik pojasnjuje, da se odbor doslej še ni mogel baviti s tem vprašanjem, ker mu je nujnejša zadača, da se preje ustanovi društveno skladišče; stvari pa, da se bode oprijel o svojem času in jo pretresaval. Sicer pa veseli odbor, da se udje zanimajo za marsikaj, kar bi bilo koristno obrtnemu stanu; toda dotičniki naj podbirajo odbor tudi dejanjsko, ne samo z nasveti. — Po dovršenem vsporedu zaključí načelnik zborovanje zahvaljujoč se za obilno udeležbo ter pazno zanimanje pri razpravi. Omeni tudi, da so volitve v mestni zastop pred durmi, ter da naj bodo gg. društveniki oprezni pri oddaji glasov. — Shod trajal je skoro do desete ure zvečer.

Telegrami.

Dunaj, 30. marca. Nemški cesar vračajoč se iz Opatije pride na Dunaj dne 12. ali 13. aprila in bode jeden dan gost našega cesarja.

Dunaj, 31. marca. Danes je slovesno zaprisegel namestnik Kielmannsegg župana Grubla.

Opatija, 31. marca. Namestnik naznanja po nabitih plakatih cesarja Franca Jožefa zahvalo za prisrčen patrijotičen vsprejem za njegovega bivanja v Opatiji.

Gorica, 30. marca. Minister Madejski je včeraj semkaj prišel. Na kolodvoru so ga pozdravili namestniški svetnik vitez Bosizio, deželni glavar grof Franc Coronini in župan Maurovich. Minister je danes ogledaval srednje šole.

Budimpešta, 30. marca. Ob 3. uri pripeljali so truplo Kossuthovo. Na ulicah je bila velika gnječa. Mestni svetniki so vzdignili krsto na leseni oder. Podžupan Markus je krsto izročil v varstvo mesta. Mrtvaški spreved se je pomikal k narodnemu muzeju in so predsedniki klubov zbornice poslancev nesli črne trakove. V dvorani muzeja se je krsta položila na katafalk. Prevažanje se je izvršilo brez vsacega nerada.

Carigrad, 30. marca. Generalni ravnatelj tobačne režije, Forni, umrl je za kolero.

Santander, 30. marca. Jutri razstrelé ostanke ladije „Mochichaco“. Ker se je pokazalo, da je v njej še dinamit, beži prebivalstvo.

4odstotna zastavna pisma gališkega zemljiško-kreditnega društva. Obresti tako neprestano padajo, da v Avstriji moramo s tem računati, da nalagalni papirji prve vrste donasajo jedva 4 odstotke. Jasen dokaz za tako mnenje se vidi v kurzu 4odstotne avstrijske kronine rente, ki je odana skoro jedino v tuzemstvu. Zaradi tega je pa pridobitev pupilarnovarnega, davka, pristojbin in fatiranja prostega in za kavcije sposobnega zastavnega pisma I. vrste, kakoršna so 4odstotna zastavna pisma gališkega zemljiško-kreditnega društva, po kurzu pod imensko vrednostjo posebno priporočljiva, posebno če se hoče denar za dlje časa naložiti. 178-1

Najboljše spričevalo o dobroti premovane **želodčne tinkture** lekarja Piccolija v Ljubljani so odklikovanja, katera so jej priznali odlični možje znanosti vseh dežel na higijeničnih razstavah v Londonu, Parizu in Genfu. — Steklenica velja 10 kr. 584 4 10-8

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospóde nastopne darove:

Andrej Drobnič, dekan v Šmariji poslal zbirko 200 kron, za katero so darovali:	
Andrej Drobnič, župnik in dekan v Šmariji	gld. 16.—
Frančišek Maresič, župnik na Lipoglavem	20.—
Posavec sen.	10.—
Posavec jun.	2.—
Simon Pristov, kuratni beneficijant v Št. Vidu pri Zatičini	10.—
Frančišek Augustin, farni upravitelj na Kopanju	5.—
Andrej Pipan, župnik na Polici	13.—
Josip Novak, župnik v Zalju	5.—
Jakob Razpotnik, župnik v Višnji Gori	10.—
Jakob Pavlovčič, kapelan v Višnji Gori	5.—
Janko Zakrajšek, kapelan v Šmariji	5.—
Frančišek Birk, mestni kapelan v Kranju, mesečnino za marec in april	10.—
Neimenovan domoljub iz Ljubljane	5.—
Brezdomovinec, v „Slov. Narodu“ močno začrtnjen, 50 kron	25.—
Anton Hočevar, župnik na Brezovici Trebelan, za priuhe ali pisanice	3.—
Ivan Dobnikar, župnik na Jančem	10.—
Mihael Sajé, župnik v Štangi	3.—
Dr. Vinko Gregorič, primarij deželne bolnišnice v Ljubljani, mesečnino za marec in april	10.—
Primorska stava, 3 krone	150

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemalcev!

V Ljubljani, dné 18. marca 1894.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka“.

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: **Josip Šiška, knezoškofjski tajnik v Ljubljani.**

Umrlí so:

29. marca. Marija Gracar, delavka, 57 let, Krakovski nasip 10, srčna hiba.

30. marca. Helena Toman, zasebnica, 71 let, sv. Petra cesta 8, rak. — Marija Merala, suknostrizca hči, 14 let, sv. Petra cesta 32, davica. — Oton Cimerman, markérjev sin, 4 leta, sv. Petra cesta 9, anaemie.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		barometra v mm	termometra po Celsiusu			
7. u. jut.		742.2	0.0	sl. vzh.	jasno	
2. u. pop.		738.4	15.0	zm. vzh.	"	0-00
9. u. sveč.		738.1	9.2	"	"	

Srednja temperatura 8.1°, za 1.3' nad normalom.

Zahvala.

185 (1)

Za mnoge dokaze sožalja ob bridki izgubi naše ljubljene matere gospe

Katarine Sušnikove

izrekamo zahvalo preč. duhovščini iz selške doline in iz Loke, gg. pevcem, darovateljem vencev, selškim farauom, ki so rajno spremili na zadnji poti na starološko pokopališče in sploh vsem prijateljem, ki so nas tolažili v dnevih bridkosti. Nepozabno, drago mater priporočamo v pobožno molitev.

Škofjaloka, 29. marca 1894.

Ivan Sušnik, kanonik, **Av gust Sušnik**, posestnik; **Franco Sušnik**, posestnik; sinovi.

186 1

Marijana Mally roj. **Toman** naznanja v svojem in vsem družih sorodnikov imenu vsem prijateljem in znanecm tožno vest, da je nje iskreno ljubljena sestra, gospodična

Helena Toman

po dolgem, a bolestipolnem trpljenju, predvidena s sv. zakramenti za umirajočo, danes v petek dné 30. marca ob polu 9. uri dopoldne preminula v 71. letu dóbe njene blaženo v Gospodu.

Pogreb bode v nedeljo dné 1. aprila t. l. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na sv. Petra cesti št. 8 na južni kolodvor, odkoder bodo zemeljski ostanke prepeljani v Kamno Gorico in ondí v ponedeljek dné 2. aprila ob 10. uri dopoldne položeni v rodbinsko gomilo na domačem grobišču.

Sv. maše zadušnice služile se bodo v mnogih cerkvah.

V Ljubljani, dné 30. marca 1894.

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana 1873, 1881.

Jožef Deiller,

tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov,

Dunaj, VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik: Franc Brückner.

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor:

pluviali, dalmatike, velumi, štole, baldahini, bandera itd. itd., pa tudi cela mašna obleka v najprilnejši obliki. 54 26-5

Cerkveni paramenti.

Katoliška tiskarna

priporočamo raznovrstne vizitnice po nizki ceni.

St. 6966.

606 Vi ne kašljate več, če rabite 20-18

Kaiserjeve prsne bonbone

ki so dobrega okusa in lajšajo kašelj, hripavost, prsni in plučni katar. — Pristine v zavitkih po 20 kr. ima gosp.

Viljem Mayr, lekarničar na Marijnem trgu.

Jožefa Cotman-a vdova

priporočá svoj

100 12-7

pleskarski obrt

na Bregu št. 6 v Ljubljani

ter sprejema vsakovrstna v ta obrt spadajoča dela v mestu in na deželi po najnižji ceni.

Nalaganje kapitalov.

4% zastavna pisma gališkega zemljiško-kreditnega društva, ustanovljenega 1842.

Pupilarno varna, fatiranja prosta, kavoljsko sposobna, tudi za vojaške žitne kavcije porabljava.

Hipotekovana v prvi vrsti, brez izjeme na posestvih vpisanih v deželni deski. Izključena so zagotovila na hiše in kmetska zemljišča.

Hipotekarna vrednost: Na vsacih 100 gld. zastavnih pisem pride hipotekarnega pokritja gld. 253.33.

Varnost prve vrste z do prve polovice njih vrednosti zastavljenimi posestvi, vpisanimi v deželni deski, z zavezo zemljiško-kreditnega društva z vsemi svojimi aktivami in rezervnimi zakladi, poleg tega še kakor pri avstro-ogerski banki s pravico politične eksekucije.

Ta zastavna pisma dobé se vselej po dnevnem kurzu v

J. C. Mayer-ja menjalnici

v Ljubljani. 178 12-2

Podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

prireja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljeni, od mnogih zdravnikov najbolj priznani in priporočani **prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi.** Zelezo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za **narejanje krvi**, raztopljive **fosforno-apnene soli**, ki so v njem, pa posebno pri **slabotnih otrocih** pospešujejo **narejanje kostij**. Cena steklenice Herbabnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo!

Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imeni, a so **vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne** od našega originalnega 22 let obstoječega **podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa**. Zahteva naj

te sorej vselej **izrečno Herbabnyjev apneno-železni sirup**. Pazi naj se tudi na to, da je **zraven stoječa oblastveno protokolirava varstvena znamka na vsaki steklenici** in prosimo, **ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe!** 599 20-16 97 8-20

Osrednja razpošiljalnica za provinco je: **na Dunaju, lekarna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBABNY-ja, Neubau, Kaiserstrasse 75.** Prodajajo ga gospodje lekarničarji: v Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju: J. Kupferschmid, Baumbachovi dediči; na Raki: J. Gmeiner, G. Prodman, A. Schindler, Aut. Mizzam, lekarničar. F. Prodman, M. Mizzam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, A. Egger v Novemestu: A. pl. Sladoviez; v Št. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Sutina, B. Biasoletto, J. Seravallo, E. v. Leutenburg, P. Prendini, M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju: J. Blažek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

Razglas.

187 2-1

Občinski svét deželnega stolnega mesta Ljubljane sklenil je v svoji seji dné 13. t. m., da je iz

ustanove za obiskovanje državne obrtne šole v Gradcu

v letnem znesku 250 gld. svoto 100 gld. za letos v ta namen porabiti, da se podeli petim revnim dekletom podpora po 20 gld. za obiskovanje krojaškega učilišča v Ljubljani.

To se naznanja z dostavkom, da imajo pravico do teh podpor one obiskovalke tukajšnje prikojevalne šole, ki so uboge in v Ljubljano pristojne ter da je prošnje za podelitev teh podpor vložiti

do dné 15. aprila t. l.

pri podpisnem magistratu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

28. dan marca 1894.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličastva.
Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov
zajamčena

XXIX. državna loterija

za civilne dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in sicer: 1 glavni dobitek s 60.000 gld., z dvema preddobitkoma in dvema podobitkoma à 500 gld., 1 glavni dobitek s 30.000 gld., z 1 preddobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po 10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld., 100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld. — Zrebanje se bo vršilo nepreklicno dne 21. junija 1894. — Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državno loterijo Dunaj, I., Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobberhofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne proste.

Na Dunaju, v marcu 1894. 176 6-1

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.

9 zlatih,
13 srebrnih
kolajn

9 častnih
in priznal-
nih diplom

Kwizdov

136 20--2 IX 126 (8-1)

Korneuburški živinoredilni prašek
za konje, govedo in ovčad.
Škatlja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Z najugodnejšim uspehom rabi se še 40 let v vseh večjih hlevih proti pomanjkanju sile, slabemu prebavljenju, v zboljšanje ukusnega in izdatnejšega mleka.

Pazi naj se na
varstveno znamko
in zahteva le
Kwizdov
Korneuburški
živinored. prašek.

Glavna zaloga:
Franz Iv. Kwizda
c. in kr. avstro-ogerski in
kraj. rumunski dvorni založnik
Okrožna lekarna
v Korneuburgu pri Dunaji.

Pristen
dobiva se v vseh
lekarinah
in
drogerijah
avstro-ogerske
dežele.

J. Kolar

v Ljubljani, Šelenburgove ulice
izdelovatelj kirurg. instr.,
nožar in orožar

se priporoča preč. duhovščini
in sl. občinstvu v naročila na

**vsakovrstne nožarske
potrebščine**

kakor so, britve, noži, žepni
nožiči, škarje, vrtno oro-
dje itd. itd., ter ima navedene
stvari tudi v zalogi. 145 6-4

Tudi brušenje skrhanih
predmetov oskrbi natančno in
poprave po nizki ceni pod
jamstvom za trpežnost pri
njem kupljenega blaga.

France Pavšner

krojač v Ljubljani

naznanja preč. duhovščini in sl. občinstvu, da se je
preselil v **Dijaške ulice št. 9.**

Ob enem se prav toplo priporoča v izdelovanje
**talarjev, sukenj, havelok in
razne obleke** 182 26-1

ter zagotavlja trajno delo in uljudno postrežbo.

Št. 3836.

Bazglas.

183 1-1

V smislu deželnega zakona z dne 17. junija 1870., št. 21 dež. zak.,
o varstvu zemljiških pridelkov proti škodi gosenic, hroščev in
drugih škodljivih mrčesov naročam vsem posestnikom, uživalcem in
najemnikom zemljišč v ozemlju mestne občine ljubljanske, da jim je

do 15. aprila letos

svoje sadno in lepšalno drevje, grmovje, seči, lesene vrtno plo-
tove in hišne stene na vrtih, na polji in na travnikih očistiti
zapredenih gosenic, mrčesnih jajec in zapredkov (ličin), in se-
žgati ali kakor si boji pokončati nabrana gosenčna gnjezda
in jajca.

Prav tako je gosenice, ako se spomladi pokažejo na drevju, grmovji
in rastlinji, kakor tudi zapredke pokončati kakor hitro mogoče, a naj-
dalje do 15. maja letos.

Kadar se drevesa, ki so jih napadle gosenice, posekajo, ali kadar se veje,
ki so jih napadle gosenice, odsekajo, tedaj se taka drevesa, oziroma take veje,
ne smejo pustiti v tem stanu ležati, ampak morajo se ali gosenice obrati od
njih ali pa drevesa in veje precej sežgati.

Dalje morajo gori imenovane osebe hrošče, dokler letajo, od svojega
sadnega in lepšalnega drevja, lepšalnih grmov in drevorednih dreves, potem
od drevja ob gozdni robih v istih primerljajih, kjer je tega treba zaradi
bližine, vsak dan, zlasti v zaranih urah otresati in pokončevati ali obračati
kmetijstvu na korist.

Na polju se morajo črvi (podjedi, ogrci) pri oranji sli kopanji zemlje
precej za plugom, motiko ali lopato pobirati in koj pokončati.

Če se bode kdo obotavljajal gori navedena opravila izvršiti do določenega
časa, jih bode mestna občina dala izvršiti na njegove stroške, vrhu tega pa
se mu bode naložila na korist občinske blagajnice globa od 1 do 10 gold-
inarjev, in če bi se to ponovilo, do 20 gld.; kdor bi ne mogel plačati globe,
bode kaznovan z zaporom od 12 ur do 4 dni.

V Ljubljani, dne 15. februarja 1894.

Župan: **GRASELLI** l. r.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8

opozarja prečast. duhovščino in cerkvena predstojništva na svojo dobro urejeno

podobarsko in pozlatarsko delalnico

v kateri izdeluje vsa v njegovo stroko vstevajoča se dela natančno, vestno, po
poslanih narisih ali lastnih načrtih po možno nizkih delu primernih cenah.

V zalogi ima vsakovrstna razpela, pripravna za misijone, procesije, šole
in zasebna stanovanja.

Naročila na križeva pota izvršuje prav ukusno in lično. 114 49-6

Primerna priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 620 26-16

na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tulu, jeklu in niklu,
ravno tako tudi

**nihalnih, stenskih
in budilnih ur**

in le dobre do najfinejših kakovosti po naj-
nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih nihalnih, stenskih in bu-
dilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10
prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za
oboče, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, storje itd. itd.,
vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki
izberi

drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe
in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

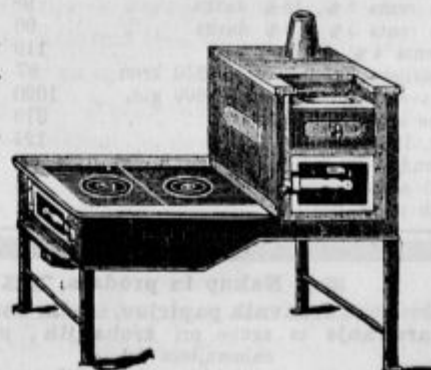
Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo veliko zalogo vsako-
vrstnih ledenic (Eiskasten) za pivo in jedila in gg. posestnike žag na
izborne vodne žage in pile, za kojih jakovost se jamci.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja,
istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko.

Kovači! Tu kupujete železo naj-
ceneje, pri pošteni vagi
in prijazni postrežbi. Poskusite, in se bode-
te prepričali!

CARBOLINEUM!

Domača zanesljiva trvdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše
žepne in stenske ure
ure budilnice

zlate, srebrne in nikelnate ve-
rižice, medaljone, prstane, za-
pestnice, naprsne igle prodaja in
ima v zalogi

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, nasproti rotovžu.

Popravila tudi najtežavnejša iz-
vršuje tekom 14 dnij. — Za blago pri
njem kupljeno istotako za natančno po-
pravo jamči. 158 3

Ceniki s podobami so franco na razpolago.

Pod Trančo **J. SOKLIČ** Gledal. ulice
št. 1 št. 6

v Ljubljani

priporoča osobito prečast, duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na deželi izborno svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih
klobukov 126 52-5
turistskih klobukov, čepic

Tovarniška zaloga
rednih klobukov c. kr. deavnih
založnikov A. J. Pichler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

Kovertes firmo
priporoča
Katoliška Tiskarna
po nizkej ceni.

Solidne, zložne
močne in
čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica
za upogneno pohištvo
samo iz napojenega ma-
sivnega lesa.

Jos. Verbič-a

v Bistri,
pošta Borovnica,
(230 52-49)

Razpis službe.

Visoki deželni zbor kranjski ustanovil je pri deželni bla-
gajnici kranjski v Ljubljani

mesto praktikanta

z adjutom 500 gld.

Kdor hoče biti imenovan na to mesto, mora vsaj jedno leto za po-
kušnjo zadovoljilno službovati in napraviti izpit za blagajniško službovanje.
Adjutum pa se dotičniku prične takoj po nastopu službe izplačevati.
Prošnje za to mesto naj se pošljejo

do 15. aprila t. l.

podpisanemu deželnemu odboru; morajo pa biti podprte z dokazili o sta-
rosti, o studijah, o znanji slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi
ter o vseh drugih merodajnih osebnih razmerah prosilčevih.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 17. marcija 1894.

173 (3-2)

**Zaloga in zaved za izvršitev civilnih in duhovniških oblek
za prečastito duhovščino**

„pri rudečem križu“

623 52-15

Viljema Skarda

IV., Wallergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28
priporoča za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško
ter redovniško obleko za
duhovnike

kot: Havelock, vrhne
suknje, duhovniške
suknje itd.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih
predpisih izvršeno:
birete, kolarje, naprs-
nice, vsakovrstne du-
hovniške čepice.

Paramente preskrbuje
po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz naj-
boljšega, trpežnega blaga,
natančno izdelano; neuga-
jajoče vzame se nazaj.

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago.
Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno.

→ Lepa mladinska knjižica! ←

Darilo za piruhe:

Pomladni glasi

posvečeni
SLOVENSKI MLADINI.

IV. zvezek.

Uredil

IVAN ŠTRUKELJ.

Založili sotrudniki.
Tiskala Katoliška Tiskarna v Ljubljani.
1894.

Cena mehko vezanemu iz-
vodu je 25 kr., trdo
vezanemu pa 35 kr., po
pošti 5 kr. več.

Naročnino sprejema Ivan
Štrukelj, bogoslovec v
Ljubljani, in Katoliška
Bukvarna.

II. in III. zvezka
je tudi še nekoliko izvodov
na razpolago, mehko vezan
po 20 kr., trdo vezan
po 30 kr.

→ Lepa mladinska knjižica! ←

Dunajska borza.

Dne 31. marolja.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld 45 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 . 25 .
Zlata renta 4%, davka prosta	119 . 55 .
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	97 . 95 .
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1020 . — .
Kreditne akcije, 160 gld.	370 . 10 .
London, 10 funtov strl.	124 . 55 .
Napoleonor (20 fr.)	9 . 90 1/2 .
Cesarski cekini	5 . 88 1/2 .
Nemških mark 100	61 . — .

Dne 30. marolja.

Ogerska zlata renta 4%	118 gld. 10 kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	95 . 05 .
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	148 . 50 .
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	158 . 90 .
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	196 . 25 .
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	98 . 60 .
4% kranjsko deželno posojilo	97 . 60 .
Kreditne srečke, 100 gld.	197 . 50 .
St. Genois srečke, 40 gld.	70 . — .

4% srečke dunajske parobrodne družbe	143 gld. — kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 . 50 .
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 . 50 .
Salmove srečke, 40 gld.	74 . — .
Waldsteinove srečke, 20 gld.	51 . — .
Ljubljanske srečke	23 . 25 .
Akcije angio-avstrijske banke, 200 gld.	156 . 25 .
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2940	— . — .
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	109 . — .
Papirnih rubeljev 100	134 . 37 1/2 .

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšeza dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obročevanja pri popolni varnosti

naloženih glavnic.